

6. 8. 2001

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Postavení a činnost Světové organizace duševního vlastnictví

V průběhu posledních desetiletí nabývá celosvětově čím dále většího významu právo duševního vlastnictví, resp. jeho předmět, tedy ochrana práv autorských a příbuzných, patentů, ochranných známek, průmyslových vzorů atd. Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organization - WIPO) se sídlem v Ženevě si klade za cíl dosahovat celosvětové ochrany těchto práv, zejména cestou přibližování jednotlivých národních legislativních předpisů.

V průběhu posledních desetiletí nabývá celosvětově čím dále většího významu právo duševního vlastnictví, resp. jeho předmět, tedy ochrana práv autorských a příbuzných, patentů, ochranných známek, průmyslových vzorů atd. Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organization - WIPO) se sídlem v Ženevě si klade za cíl dosahovat celosvětové ochrany těchto práv, zejména cestou přibližování jednotlivých národních legislativních předpisů.

WIPO má v současné době 175 členských států, hlavními orgány jsou Valné shromáždění, Konference a Koordinační výbor. Navenek ji zastupuje generální ředitel (momentálně Dr. Kamil Idris). Ve službách WIPO v současnosti pracuje 760 odborníků z 83 států, rozpočet činí pro rok 2000 a 2001 410 miliónů SFr, tedy přibližně 8,5 miliardy Kč, přičemž 85% příjmů tvoří poplatky spojené se správou tří největších registračních systémů (viz dále). Zbylou částku dávají dohromady příspěvky jednotlivých členských států.

WIPO administrativně spravuje 21 mezinárodních smluv (15 v oblasti průmyslových práv a 6 v oblasti práv autorských) z nichž nejdůležitějšími jsou: Pařížská úmluva o ochraně průmyslového vlastnictví (patentů, prům. vzorů atd.), Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, Římská úmluva o ochraně práv výkonných umělců a další. Z hlediska zjednodušení přístupu k celosvětové ochraně je asi nejvýznamnější správa Patent Cooperation Treaty (PCT), o které bude pojednáno v samostatném článku. Pro oblast registrace ochranných a obchodních známek jsou pak podstatnými Haagský a Madridský systém.

Toto jsou jen stručné poznámky k základům systému, na nichž je vybudována snaha o usnadnění možnosti jednotlivých autorů a vynálezců dosáhnout pokud možno univerzální ochrany výsledků jejich duševní práce. Zároveň bych však chtěl poukázat na ostatní a méně všeobecně známé cesty k tomuto cíli, kterými se WIPO snaží jít. Dalšími používanými nástroji jsou: snaha o harmonizaci právní úpravy duševního vlastnictví a procesů jeho uplatňování na základě smluvně uznaných stejných zásad, poskytování prostoru pro maximální možnou výměnu informací z oblasti práva duševního vlastnictví, poskytování právní a technické pomoci (nejen) pro rozvojové země, rozšiřování všeobecné vzdělanosti v této oblasti a konečně příprava institucionálního zabezpečení pro rychlé a uznávané řešení sporů.

Pro každý jednotlivý stát je ekonomicky velmi důležité, mít kvalitní systém právní ochrany duševního vlastnictví, protože v opačném případě by z výsledků tvůrčí práce jeho obyvatel mohl snadno těžit někdo jiný a zároveň by do takto zaostávajícího státu nejspíše nikdo nedovážel nové produkty v obavě o jejich snadné zneužití. Proto je velmi podstatná legislativní komparativní expertisa, která je také prováděna pro jednotlivé státy Světovou organizací duševního vlastnictví. V této souvislosti je podstatná i snaha o digitalizaci a computerizaci všech relevantních informací, které pak nejsou

přístupné pouze státům bohatým, ale umožňují jejich využití všeobecně. Nezajímavá není ani finanční a materiální pomoc rozvojovým zemím, při realizaci projektů na podporu rozvoje práva duševního vlastnictví.

V souvislosti s rozvojem internetu a jím způsobených nových sporů v oblasti doménových jmen, bylo při WIPO vytvořeno arbitrážní a mediační centrum, které připravilo procesní i materiální pravidla pro jejich řešení.

Aby nezůstalo pouze u teoretických informací, zmíním ještě jeden velmi zajímavý projekt. Již několik let je v rámci WIPO budována sekce, jejíž hlavním cílem je poskytovat vzdělání v tomto oboru, jak odborníkům, tak zejména laické veřejnosti, která se jinak do kontaktu s tímto odvětvím nedostává. Významnou součástí projektu WIPO Academy je bezplatný kurs základů práva duševního vlastnictví probíhající třikrát ročně prostřednictvím internetu (www.wipo.int) zatím ve třech jazykových verzích (angličtina, španělština, francouzština). Ten poskytuje všem zájemcům základní znalosti o všech aspektech tohoto odvětví práva obohaceného o kapitoly týkající se nekalé soutěže a v dohledné době (podzim 2001) budou otevřeny i specializovanější kurzy zaměřené například na elektronické obchodování a podobně.

Na téže internetové adrese lze rovněž najít i řadu studijních materiálů týkající se práva duševního vlastnictví a činnosti WIPO.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)